

การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ภาคใต้ตอนล่าง เรียบเรียง โดย สํารานู กระจูโน

การพัฒนาการเกษตรภาคใต้ตอนล่าง

การวางแผนพัฒนาการเกษตรระดับจังหวัดในปัจจุบันใช้แนวทางการวางแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการโดยคณะอนุกรรมการประสานการวางแผนพัฒนาจังหวัด (อพจ.) ภายใต้คณะกรรมการนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น(กนภ.) แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการนี้เน้นให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติกำหนดขึ้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นผู้บริหารสูงสุดของจังหวัด (Chief Executive Officer : CEO) และการปฏิรูประบบราชการ มุ่งให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหา ตอบสนองความต้องการของประชาชนในระดับพื้นที่เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการงบประมาณ เป็นแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Budgeting) ให้มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) นำเทคนิค SWOT Analysis มาใช้ในการจัดทำกลยุทธ์การพัฒนา หรือยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด โดยกำหนดระยะเวลาช่วงแรกตั้งแต่ปี 2547-2549

1. ศักยภาพ จุดแข็ง และโอกาสการพัฒนา

- 1.1. มีอาณาเขตชายแดนติดต่อประเทศเพื่อนบ้านเอื้ออำนวยต่อการค้าชายแดน
- 1.2. เป็นพื้นที่ที่อยู่ในโครงการพัฒนาร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านและความร่วมมือจากกลุ่มประเทศมุสลิมโลก
- 1.3. สามารถรองรับนโยบายศูนย์กลางการผลิตอาหารฮาลาลเพื่อการส่งออก
- 1.4. เป็นแหล่งผลิตและศูนย์กลางผลิตและตลาดการค้ายางพาราและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
- 1.5. เป็นพื้นที่ที่สามารถทำการประมงได้หลายประเภท ตลอดจนมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย
- 1.6. มีผลผลิตทางการเกษตรที่หลากหลายที่เอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางการพัฒนาอุตสาหกรรม
- 1.7. สภาพภูมิอากาศและพื้นที่เหมาะสมต่อการทำเกษตรที่หลากหลายมีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติสามารถผลิตวัตถุดิบด้านการเกษตรที่สำคัญ
- 1.8. มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่สามารถเป็นตัวอย่างให้แก่ประชาชนได้
- 1.9. มีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลายเป็นต้นทุนทางสังคม มีระบบการรวมตัวของกลุ่มต่าง ๆ หลากหลายที่มีศักยภาพ
- 1.1. มีกองทุนหมู่บ้าน กองทุนชุมชน และได้รับความช่วยเหลือจากกองทุนต่างๆ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและท้องถิ่น

2. จุดอ่อน และ ข้อจำกัด

- 2.1 ฐานการผลิตทางเศรษฐกิจแคบและกระจุกตัวในบางพื้นที่
- 2.2 ผลผลิตทางเกษตรและอุตสาหกรรมบางประเภทต้องพึ่งพาผลผลิตจากต่างจังหวัดหรือต่างประเทศทำให้เกิดความเสี่ยงในการผลิต
- 2.3 ความสามารถด้านการจัดการผลิตรูปแบบสินค้าเกษตรและการผลิตสินค้านอกภาคเกษตรให้มีคุณภาพยังมีข้อจำกัด
- 2.4 พื้นที่ทำการเกษตรบางพื้นที่ดินมีอินทรีย์วัตถุต่ำ ดินเปรี้ยว ดินเค็ม
- 2.5 ขาดตลาดรองรับผลผลิตการเกษตรและขาดข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด
- 2.6 ขาดการพัฒนาอุตสาหกรรมครบวงจร
- 2.7 อ่อนไหวต่อผลกระทบจากปัญหาการค้าระหว่างประเทศ
- 2.8 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจขาดความเข้มแข็งและไม่เชื่อมโยง
- 2.9 ภัยลักษณะด้านความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบกิจการ

กลยุทธ์และแนวทางดำเนินงานเพื่อการพัฒนาด้านเกษตรที่ยั่งยืน

1. การพัฒนาตามแนวทางโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
  - 1.1 เน้นการขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสู่พื้นที่ทั่วไปที่มีความเหมาะสม
  - 1.2 ศึกษาและทดลองการพัฒนาการเกษตรตามแนวพระราชดำริ
2. วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น
  - 2.1 รวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลความรู้เทคโนโลยีพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น
  - 2.2 เผยแพร่การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีพื้นบ้าน ผสมผสานกับเทคโนโลยีแผนใหม่
3. พัฒนาการผลิตในรูปแบบเกษตรยั่งยืน
  - 3.1 สร้างกระบวนการทำงานแบบบูรณาการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
  - 3.2 สนับสนุนให้เกษตรกรชุมชนทำแผนพัฒนาการเกษตรและจัดการทรัพยากรของตนเอง
  - 3.3 สนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรให้เอื้อต่อการพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน
  - 3.4 พัฒนาการผลิต การแปรรูป และมาตรฐานสินค้า
  - 3.5 สนับสนุนเครือข่ายองค์ความรู้เกษตรยั่งยืน ระหว่างเกษตรกร ชุมชน หน่วยงานรัฐ
4. พัฒนาการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
  - 4.1 สนับสนุนเกษตรกรปรับระบบการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
  - 4.2 สนับสนุนการแปรรูปผลิตผลเกษตรกรอย่างง่ายในระดับครัวเรือน
  - 4.3 ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยจากสารพิษ
  - 4.4 ควบคุมมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยจากสารพิษ

- 4.5. ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพในชุมชน
5. วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรแผนใหม่ โดยเน้นการวิจัยพัฒนาพันธุ์ ขยายพันธุ์ ปรับปรุงคุณภาพและเทคโนโลยีที่ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพและเทคโนโลยีชีวภาพ
6. **เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต**
  - 6.1. พัฒนาพันธุ์ขยายพันธุ์และกระจายพันธุ์ได้อย่างทั่วถึงโดยเอกชนและชุมชนมีส่วนร่วม
  - 6.2. รณรงค์การจัดการฟาร์มและการกระจายการผลิตให้ได้มาตรฐาน
  - 6.3. การพัฒนาปรับปรุงและบริหารจัดการน้ำปรับปรุงระบบชลประทานให้มีประสิทธิภาพ
  - 6.4. อบรมการบัญชีฟาร์ม การวางแผนประกอบอาชีพ
  - 6.5. ส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยไปใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
  - 6.6. ส่งเสริมให้เกษตรกรผสมปุ๋ยใช้เอง การปลูกพืชคลุมดิน ส่งเสริมการผลิตอาหารสัตว์ใช้เอง
  - 6.7. การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยธรรมชาติ
7. **เพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันสินค้าเกษตร**
  - 7.1. สนับสนุนเอกชนเพิ่มการผลิตพืชพันธุ์ดีให้มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอกับความต้องการ
  - 7.2. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์และสินค้าเกษตรปลอดภัยจากสารพิษแบบครบวงจร
  - 7.3. เร่งรัดถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการในแปลงเพาะปลูกและเกษตรกรรมที่ดีและเหมาะสม
  - 7.4. รณรงค์เผยแพร่การใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกต้องและกำหนดเขตห้ามใช้ในพื้นดินน้ำ
  - 7.5. ปรับปรุงควบคุมคุณภาพจากไร่นาถึงโต๊ะอาหารโดยการกำหนดมาตรฐานและระบบตรวจสอบ
8. **เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม**
  - 8.1. ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้สามารถพึ่งพาตนเองได้
  - 8.2. ส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรและธุรกิจขององค์กรเกษตรกรให้มีประสิทธิภาพ
  - 8.3. ส่งเสริมสนับสนุนการแปรรูปกลุ่มธรรมชาติเป็นนิติบุคคล
  - 8.4. สนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนผ่านสถาบันเกษตรกร
  - 8.5. การคัดเลือกเกษตรกรเป็นแกนนำด้านการเกษตรและระบบบัญชีฟาร์มประจำหมู่บ้าน
  - 8.6. ขอความร่วมมือ อบต. ให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการพัฒนาเกษตรกร
9. **เพิ่มศักยภาพการจัดการตลาด** โดยการส่งเสริมให้องค์กรเกษตรกรมีตลาดเป็นของตนเองที่หลากหลายรูปแบบ และสร้างเครือข่าย การตลาดระหว่างองค์กรเกษตรกรด้วยกันเอง
10. **พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรที่มีศักยภาพ** สนับสนุนการลงทุนแปรรูปให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย

11. **เพิ่มโอกาสและความสามารถในการประกอบอาชีพ** โดยการฝึกอบรมและสร้างเครือข่ายสารสนเทศและการเกษตร ส่งเกษตรกร รวมทั้งพัฒนาระบบบัญชีฟาร์ม และสร้างอาชีพเสริม รายได้
12. **พัฒนางานท่องเที่ยวและกิจกรรมต่อเนื่องเพื่อเพิ่มรายได้แก่ชุมชน** สนับสนุนองค์กรท้องถิ่น/ชุมชนมีส่วนร่วมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับสภาพภูมิเวศน์ วิถีสังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่น

ปัญหาการผลิตพืชในภาคใต้ตอนล่าง

ข้าว

ข้าวมีความสำคัญลำดับสูงในทุกจังหวัด วงจรชีวิตกำลังเติบโต ในจังหวัดนราธิวาส แต่วงจรชีวิตโตเต็มที่ในจังหวัดอื่นๆ ศักยภาพในการพัฒนาสูงในจังหวัดพัทลุง สตูล ปัตตานี ภาคใต้มีการผลิตข้าวสองวัตถุประสงค์ คือเพื่อการค้า และเพื่อบริโภค ซึ่งทั้งสองกลุ่มจะมีการเลือกใช้เทคโนโลยีที่แตกต่างกันและค่อนข้างหลากหลาย ทั้งพันธุ์ และการจัดการที่เหมาะสม จุดอ่อนของข้าวคือ ขาดแรงจูงใจเนื่องจากปลูกพืชชนิดอื่นให้ผลตอบแทนสูงกว่า

ปัญหาในการผลิตข้าวของเกษตรกรเรียงลำดับความสำคัญได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูง ภัยธรรมชาติมีราคาสูง โรคและแมลงระบาด ขาดแคลนแหล่งน้ำ (ฝนแล้ง) น้ำท่วมพื้นที่การเกษตร และ ขาดแคลนเงินลงทุน ตามลำดับ โดยแยกรายจังหวัดดังนี้

จังหวัดสงขลา	มีปัญหาดินอุดมสมบูรณ์ต่ำ ภัยธรรมชาติมีราคาสูง ขาดพันธุ์ดี
จังหวัดสตูล	มีปัญหาน้ำท่วม ภัยธรรมชาติมีราคาสูง ขาดแคลนพันธุ์ดี
จังหวัดปัตตานี	มีปัญหาขาดแคลนพันธุ์ดี ผลผลิตต่ำ โรคและแมลงระบาด
จังหวัดนราธิวาส	มีปัญหาโรคและแมลงระบาด ผลผลิตต่ำ
จังหวัดยะลา	มีปัญหาโรคแมลงระบาด และมีปัญหาผลผลิตต่ำ

ยางพารา

มีความสำคัญลำดับสูงในทุกจังหวัด วงจรชีวิตกำลังเติบโตในจังหวัดสตูล แต่วงจรชีวิตโตเต็มที่ในจังหวัดอื่นๆ ศักยภาพในการพัฒนาสูงในทุกจังหวัด ยางพารา เป็นพืชที่มีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปยาง โรงงานอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง และโรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพารารองรับ การผลิตยางเกษตรกรมีปัญหาเรียงลำดับความสำคัญได้แก่ ตลาดรับซื้อผลผลิตมีน้อย ภัยธรรมชาติมีราคาสูง ผลผลิตต่ำ ขาดแคลนเงินลงทุน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ราคาผลผลิตต่ำ พ่อค้าเอาเปรียบ และขาดแคลนพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูง ตามลำดับ ดังนั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการเพิ่มศักยภาพการผลิตยางพารามีดังนี้คือ กำหนดเขตปลูกยางพารา การลดพื้นที่ปลูก การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ ปรับปรุงพันธุ์และคัดเลือกพันธุ์ให้เหมาะสมกับพื้นที่ปลูก การแปรรูป การต้านทานโรค และสร้างมูลค่าเพิ่มก่อนการส่งออก

ไม้ผล

ไม้ผลหลักที่สำคัญและมีศักยภาพในการผลิตเพื่อการส่งออกทำรายได้ให้กับประเทศคือ มังคุด ทุเรียน เงาะ ส้มโชกุน ส้มจุก ลองกอง ปัญหาที่พบคือ ผลผลิตไม่แน่นอน คุณภาพไม่ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดหรือไม่ตรงกับรสนิยมของผู้บริโภค แนวทางการปรับปรุงการผลิตไม้ผลทั่วไปคือ สนับสนุนเกษตรกรด้านความรู้ในการผลิต เทคโนโลยีในการเก็บเกี่ยว และรักษาคุณภาพไม้ผลหลังการเก็บเกี่ยว การศึกษาการปลูกในลักษณะผสมผสาน และ เทคโนโลยีการชักนำการออกดอกนอกฤดูกาล

ลองกอง

มีความสำคัญลำดับสูงในทุกจังหวัด วงจรชีวิตอยู่ในช่วงกำลังเติบโต ศักยภาพในการพัฒนาสูงในจังหวัด พัทลุง สงขลา สตูล ปัตตานี นราธิวาส ปานกลางในจังหวัดยะลา และตรัง สภาพการผลิตลองกอง พบว่าปัญหาของเกษตรกรเรียงลำดับความสำคัญได้แก่ มีโรคและแมลงระบาด ตลาดรับซื้อผลผลิตน้อย ขาดแคลนเงินลงทุน ขาดความรู้ในการปลูกและดูแลรักษา ราคาผลผลิตต่ำพอค้าเอาเปรียบ และดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ตามลำดับ

ทุเรียน

ทุเรียน มีความสำคัญลำดับสูงในทุกจังหวัด วงจรชีวิตโตเต็มที่ใน จังหวัด ตรัง และวงจรชีวิต กำลังเติบโต ในจังหวัดอื่นๆ ศักยภาพในการพัฒนาสูงในจังหวัดยะลา ปานกลางในจังหวัดพัทลุง สงขลา สตูล ปัตตานี นราธิวาส และต่ำในจังหวัดตรัง

ปัญหาเรียงตามลำดับความสำคัญในการผลิตทุเรียนของเกษตรกรได้แก่ขาดแคลนเงินลงทุน ขาดแคลนแหล่งน้ำ(ฝนแล้ง) น้ำท่วมพื้นที่การเกษตร ผลผลิตต่ำ ราคาผลผลิตต่ำพอค้าเอาเปรียบ ขาดความรู้ในการปลูกและดูแลรักษา ขาดแคลนพันธุ์ที่ดีให้ผลผลิตสูง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และตลาดรับซื้อผลผลิตมีน้อย ตามลำดับ โดยแยกรายจังหวัดดังนี้

จังหวัดสงขลา มีปัญหาโรคแมลงระบาด ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ขาดความรู้ในเรื่องการปลูกและดูแลรักษา ขาดแคลนแหล่งน้ำ

จังหวัดปัตตานี มีปัญหาน้ำท่วม ขาดแคลนแหล่งน้ำ ขาดแคลนพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ผลผลิตต่ำและราคาผลผลิตต่ำ

จังหวัดยะลา มีปัญหาโรคแมลงระบาด ขาดความรู้ในการปลูกและดูแลรักษา

จังหวัดนราธิวาส มีปัญหาเรื่องโรคแมลงระบาด ราคาผลผลิตต่ำ

จังหวัดสตูล มีปัญหาเรื่องโรคแมลงระบาด ขาดแคลนแหล่งน้ำ

เงาะ

เงาะมีความสำคัญลำดับสูงใน 5 จังหวัดคือ สงขลา ปัตตานี ยะลา สตูล นราธิวาส วงจรชีวิตกำลังเติบโตใน จังหวัด สงขลา นราธิวาส วงจรชีวิตโตเต็มที่ ใน จังหวัด ปัตตานี ยะลา และวงจรชีวิตกำลัง

เริ่มต้น ใน จังหวัด สตูล ศักยภาพในการพัฒนาสูงในจังหวัด สงขลา ปานกลางในจังหวัดพัทลุง สตูล
ยะลา นราธิวาส ต่ำในจังหวัด ปัตตานี

ลำดับความสำคัญปัญหาของเกษตรกรได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง
น้ำท่วมพื้นที่การเกษตร ขาดแคลนแหล่งน้ำ(ฝนแล้ง) ผลผลิตต่ำ และขาดแคลนแหล่งสินเชื่อ ตามลำดับ
โดยแยกรายจังหวัดดังนี้

จังหวัดสงขลา มีปัญหาขาดแคลนเงินลงทุน

จังหวัดปัตตานี มีปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนแหล่งน้ำ น้ำท่วมพื้นที่การเกษตร ปัจจัย
การผลิตมีราคาสูง และผลผลิตต่ำ

จังหวัดยะลา มีปัญหาน้ำท่วมพื้นที่เกษตรกร

จังหวัดนราธิวาส มีปัญหาหาค่าผลผลิตต่ำ โรคและแมลงระบาด

จังหวัดสตูล มีปัญหาเรื่องขาดความรู้ในการปลูกและดูแลรักษา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมี
ปัญหาขาดแคลนพันธุ์ที่ดีที่ให้ผลผลิตสูง

มังกูด

มีความสำคัญลำดับสูงใน จังหวัดตรัง ยะลา นราธิวาส วงจรชีวิตกำลังเติบโตใน จังหวัดยะลา
และวงจรชีวิตกำลังเริ่มต้นในจังหวัดตรัง นราธิวาส ศักยภาพในการพัฒนาปานกลางในจังหวัดพัทลุง
ยะลา นราธิวาส ต่ำในจังหวัดตรัง สงขลา ปัตตานี ศักยภาพการผลิตมังกูดควรคำนึงถึงการใช้เทคโนโลยี
การขยายพันธุ์เพื่อเร่งการให้ผล และสร้างลักษณะที่ดียึดเกาะเกี่ยวผลผลิตได้ง่าย การใช้ต้นพันธุ์ที่มี
ความสม่ำเสมอด้านคุณภาพของผลผลิต และการส่งออก การให้น้ำที่มีประสิทธิภาพมีผลต่อปริมาณ
และคุณภาพของผลผลิตในกรณีของการให้น้ำมากเกินไปในมังกูดส่งผลให้เกิดอาการผลแก้ว ไม่เป็นที่
ต้องการในการส่งออก ป้องกันอาการยางไหลอันเนื่องมาจากลมแรง วิธีการเกี่ยวไม่เหมาะสมเป็น
ปัจจัยที่มีผลต่ออาการยางไหล ส่งผลให้คุณภาพของผลผลิตลดลง สร้างพันธุ์ใหม่ ๆ ด้วยวิธีการทาง
เทคโนโลยีชีวภาพ หรือการผสมข้ามพันธุ์ที่มีความใกล้ชิดกันสูง

ส้มจุก ส้มโชกุน

ส้มจุก ปัญหาที่ผ่านมาของส้มจุกคือมีอาการของโรคต้นทรุดโทรม โรคกรีนนิ่ง และโมโคพลาสมา เข้า
มาทำลาย ประกอบกับบางพื้นที่ขาดธาตุอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโต ทำให้การเข้าทำลายของโรค
เป็นไปได้ดี

ส้มโชกุน ส้มสายพันธุ์นี้มีความอ่อนแอต่อโรค ดังนั้นในการผลิตเป็นการค้าด้วยวิธีการหนีโรค สร้างภูมิ
ต้านทาน ด้วยวิธีการตัดตาขนาดเล็กในหลอดทดลอง การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อเจริญส่วนยอด การตัดตา การ
ปลูกถ่ายยีนที่จำเพาะด้วยวิธีการพันธุวิศวกรรม หรือเสียบยอดบนต้นตอที่ต้านทาน/ทนทาน ตลอดจนการ
ป้องกันแมลงศัตรูที่เป็นพาหะตัวนำโรคนั้นนับว่ามีความจำเป็น

ส้มโอ

มีความสำคัญลำดับสูงใน จังหวัด สงขลา สตูล ปัตตานี วงจรชีวิตกำลังเติบโต ใน จังหวัด สงขลา และวงจรชีวิตกำลังเริ่มต้นใน จังหวัดสตูล ปัตตานี ศักยภาพในการพัฒนาสูงในจังหวัดพัทลุง สตูล ยะลา นราธิวาส ปานกลางในจังหวัดตรัง สงขลา ปัตตานี พันธุ์ส้มโอหอมขนาดใหญ่ กำลังได้รับความนิยมในการบริโภคเนื่องจากมีความหอม

ส้มแขก

สารไฮดรอกซีซีตริกแอซิดที่สกัดได้จากผลส้มแขก กำลังได้รับความนิยมกันแพร่หลาย คาดว่าในอนาคต ส้มแขกจะเข้ามาเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ส้มแขกมีทั้งต้นตัวผู้ ต้นตัวเมีย และต้นกระเทย กล้ายมะละกอ การปลูกจึงต้องปลูกต้นที่เป็นตัวเมีย หรือต้นกระเทยเท่านั้น

ปาล์มน้ำมัน

มีความสำคัญลำดับสูงใน จังหวัด ตรัง พัทลุง สงขลา สตูล วงจรชีวิตกำลังเติบโตในจังหวัดตรัง วงจรชีวิตโตเต็มที่ ใน จังหวัดสตูล สงขลา และวงจรชีวิตกำลังเริ่มต้นใน จังหวัดพัทลุง ศักยภาพในการพัฒนาปานกลางในจังหวัดตรัง สตูล ต่ำในจังหวัดพัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส มีปัญหาขาดพันธุ์ดี ราคาต่ำ ขาดเงินลงทุน ปัจจัยการผลิตราคาสูง และผลผลิตต่ำ ปาล์มน้ำมัน เป็นพืชอุตสาหกรรม การผลิตมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มผลผลิต และลดต้นทุน เพื่อการแข่งขันกับการนำเข้าน้ำมันปาล์ม สาเหตุการให้ผลผลิตของปาล์มน้ำมันคือ พันธุ์ที่ใช้ปลูกและเทคโนโลยีในการสร้างต้นพันธุ์ที่ใช้ปลูกในระดับอุตสาหกรรมที่ได้ยังคงต่ำ ดังนั้นควรเพิ่มศักยภาพในการผลิตคือการปรับปรุงพันธุ์ การหาต้นพันธุ์ดีที่มีอยู่แล้ว ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ การเลือกพื้นที่ปลูกที่มีความเหมาะสม เทคโนโลยีการให้ปัจจัยการผลิต (input technology) เช่นการให้น้ำ การให้ปุ๋ย การกำจัดโรคและแมลงอื่น ๆ และการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเศษเหลือ

ถั่วเขียว และถั่วลิสง

ถั่วลิสง มีความสำคัญลำดับสูงในจังหวัดพัทลุง วงจรชีวิตกำลังเติบโต ศักยภาพในการพัฒนาสูงใน จังหวัด นราธิวาส ปานกลางในจังหวัด ตรัง พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา ต่ำในจังหวัดสตูล ถั่วลิสง และ ถั่วเขียว เป็นพืชที่ได้รับความสนใจในการปลูกบริเวณจังหวัดที่มีการทำนาข้าวกันมาก มีการพัฒนาและคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสม และศึกษาการปลูกครบทั้งวงจร การเก็บรักษาเทคโนโลยีเมล็ดพันธุ์และการตลาด การศึกษาระดับของปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมในแต่ละสภาพพื้นที่ แต่ยังมีปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์และเมล็ดพันธุ์ราคาแพง

ถั่วหรั่ง

ศักยภาพในการผลิตคือพันธุ์ที่ใช้ปลูกในแต่ละพื้นที่ ปัจจัยการผลิตได้แก่ปุ๋ย การให้น้ำ การป้องกันกำจัดโรคและแมลง ตลอดจนศัตรูพืชอื่น ๆ

พืชไร่อื่น ๆ

ที่มีศักยภาพรองลงมาก็คือ มันจีหนุ อ้อยคั้นน้ำ หญ้าอาหารสัตว์ ภาคใต้มีความจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมคือ การพัฒนาพันธุ์ การศึกษาระดับของปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม การศึกษาการ

ระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชที่สำคัญ การศึกษาเทคโนโลยีการเก็บเกี่ยวและการเก็บรักษาที่เหมาะสม และการพัฒนาเทคโนโลยีเมล็ดพันธุ์ เพื่อสร้างเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ

พืชผัก

มีความสำคัญลำดับสูง ใน จังหวัด สงขลา ปัตตานี นราธิวาส และ ตรัง วงจรชีวิตกำลังเติบโต ใน จังหวัด สงขลา ปัตตานี นราธิวาส และวงจรชีวิตกำลังเริ่มต้นใน จังหวัดตรัง ศักยภาพการพัฒนาสูงใน จังหวัด นราธิวาส และ ปานกลางจังหวัดอื่นๆ โดยสภาพพื้นที่ และสภาพภูมิอากาศเป็นตัวจำกัดการปลูกในปริมาณมากในภาคใต้ ทำให้ราคาของพืชผักชนิดเดียวกันที่ปลูกทางภาคใต้มีราคาสูงกว่าภาคอื่น และมีข้อได้เปรียบด้านคุณค่าทางอาหาร และความสามารถในการเก็บรักษา แต่จะมีการแข่งขันสูงกับภาคกลาง และพืชผักเมืองหนาวภาคเหนือ พืชผักเศรษฐกิจของภาคใต้ลำดับต้น และแนวทางการพัฒนาคือ

ถั่วฝักยาว การคัดเลือกพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์ที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

แตงกวา การผลิตที่มีคุณภาพต้องมีการคัดเลือกพันธุ์ปลูกให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ปลูก

ข้าวโพดหวาน การผลิตที่ให้ผลผลิตมีคุณภาพภายใต้การดูแลที่เหมาะสม

ผักอื่นๆ ศักยภาพการผลิตด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ และพืชผักที่ปลอดภัยจากการใช้สาร

กำจัดศัตรูพืช

ไม้ดอก

เทคโนโลยีที่น่าสนใจในการผลิตไม้ดอกที่สำคัญทางเศรษฐกิจของภาคใต้คือ การชักนำให้ออกดอกนอกฤดูกาล การลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช และการใช้สารควบคุมการเจริญเติบโตผลิตไม้กระถางไม้ดอกชนิดหนึ่งที่น่าสนใจในการผลิตทางภาคใต้คือหน้าวัว เนื่องจากเป็นไม้ดอกที่ชอบร่มเงา เช่นการปลูกแซมในแถวยางพารา สามารถที่จะผลิตได้ในระดับอุตสาหกรรม

ผลการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์การผลิตพืชรวมภาคใต้ตอนล่าง¹

รายการ	ผลการวิเคราะห์
ลำดับความสำคัญพืช (จากมากไปหาน้อย)	ยาง ข้าว ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ลองกอง มังคุด เงาะ มะพร้าว ผัก กาแฟ มะม่วงหิมพานต์ สับปะรด ส้มโอ สะตอ ถั่วลิสง และจำปาตะ
วงจรชีวิตของกิจกรรม	
ช่วงกำลังเติบโต	ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน เงาะ มังคุด ลองกอง จำปาตะ ส้มโอ มะม่วงหิมพานต์ ถั่วลิสง สะตอ ผัก
ช่วงเติบโตเต็มที่	ยาง ข้าว กาแฟ มะพร้าว สับปะรด
ศักยภาพในการพัฒนา	
ศักยภาพสูง	ยาง ลองกอง จำปาตะ มะม่วงหิมพานต์

ศักยภาพปานกลาง	ปาล์มน้ำมัน ทูเรียน เงาะ มังคุด ขี้าว มะพร้าว ขนุน สับปะรด ส้มโอ มะม่วง กล้วย ถั่วเขียว ถั่วลิสง สะตอ ผัก
ศักยภาพต่ำ	กาแฟ

สภาพแวดล้อมของกิจกรรม

จุดแข็ง	ปัจจัยการผลิต : ขาง ขี้าว ทูเรียน ปาล์มน้ำมัน ลองกอง มังคุด เงาะ มะพร้าว
จุดอ่อน	/ การตลาด : ขาง ปาล์มน้ำมัน เงาะ มะพร้าว / ปัจจัยการผลิต : ขี้าว / การผลิต : ทูเรียน ลองกอง มังคุด
โอกาส	/ ภูมิประเทศ : ขาง ปาล์มน้ำมัน มังคุด เงาะ / สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ : ขี้าว ลองกอง มะพร้าว
อุปสรรค	/ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ : ขาง ทูเรียน ลองกอง มังคุด เงาะ / แผนงานและนโยบายรัฐ : ขี้าว ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว

1/ โครงการจัดตั้งภาควิชาเศรษฐศาสตร์และทรัพยากร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคใต้ (2543) ศึกษาการวางแผนกลยุทธ์กิจกรรมการเกษตรในภาคใต้ โดยสำรวจความคิดเห็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจกรรมการเกษตรของแต่ละจังหวัด จากตัวแทนกลุ่มเกษตรกร สถาบันการเงิน เจ้าหน้าที่ส่งเสริม ผู้แปรรูป และพ่อค้าขายส่ง

การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์การผลิตพืชรายจังหวัด ด้านลำดับความสำคัญชนิดพืชที่ผลิต

รายการ	ตรัง	พัทลุง	สงขลา	สตูล	ปัตตานี
ลำดับ	ยางพารา ข้าว	ยาง ข้าว ทุเรียน	ยาง ข้าว ทุเรียน	ยาง ข้าว	ข้าว ยาง ทุเรียน
ความสำคัญ (ตามลำดับ)	ปาล์ม น้ำมัน ทุเรียน ลองกอง มังคุด และผัก	ลองกอง ปาล์ม น้ำมัน มะพร้าว ถั่วลิสง	ลองกอง ผัก มะพร้าว ส้มโอ เงาะ ถั่ว ปาล์ม น้ำมัน จำปาตะ	ปาล์ม น้ำมัน ลองกอง ทุเรียน เงาะ ส้มโอ	ลองกอง มะพร้าว ผัก เงาะ ส้มโอ

การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์การผลิตพืชรายจังหวัด ด้านวงจรชีวิตของกิจกรรม

รายการ	ตรัง	พัทลุง	สงขลา	สตูล	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส
ช่วงกำลัง เติบโต	ปาล์ม น้ำมัน ลองกอง พืชอื่น ๆ	ทุเรียน มะพร้าว ลองกอง ถั่วลิสง อื่น	ทุเรียน เงาะ ลองกอง ส้ม โอ ถั่ว ผัก	ยาง ทุเรียน ลองกอง ผัก	ทุเรียน มะพร้าว ลองกอง ผัก	ทุเรียน มังคุด ลองกอง พืชอื่น ๆ	ยาง ทุเรียน เงาะ ข้าว ลองกอง ผัก
ช่วงเติบโต เต็มที่	ยางพารา ทุเรียน ข้าว	ยาง ข้าว	ยางพารา ข้าว มะพร้าว ปาล์ม น้ำมัน	ปาล์ม น้ำมัน ข้าว	ยาง เงาะ ข้าว	ยาง เงาะ ข้าว	มะพร้าว
ช่วงกำลัง เริ่มต้น	มังคุด พืชผัก	ปาล์ม น้ำมัน		เงาะ ส้มโอ	ส้มโอ		มังคุด

การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์การผลิตพืชรายจังหวัด ด้านศักยภาพในการพัฒนา

รายการ	ตรัง	พัทลุง	สงขลา	สตูล	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส
--------	------	--------	-------	------	---------	------	----------

	ยางพารา	ยาง	ข้าว	ยาง	ยาง	ยาง	ข้าว	ยาง	ยาง
ศักยภาพ	จำปาตะ	ลองกอง		เงาะ	ลองกอง	มะพร้าว	ทุเรียน	มะพร้าว	
สูง		สับปะรด	ส้มโอ	ลองกอง	ข้าว	ส้ม	ลองกอง	มะพร้าว	ลองกอง
				จำปาตะ	โอ	มะม่วง	หิม	จำปาตะ	สับปะรด
							พานต์	สับปะรด	ส้มโอ
								กล้วย	มะม่วง
									กล้วย ถั่ว
									เขียว
									ถั่วลิสง
									ผัก
ศักยภาพ	ปาล์มน้ำมัน	ทุเรียน	เงาะ	ทุเรียน	ปาล์ม	ทุเรียน	ลองกอง	ทุเรียน	
ปาน	ข้าว	มะพร้าว	มังคุด	มะพร้าว	ข้าว	น้ำมัน	จำปาตะ	เงาะ	เงาะ
กลาง	ลองกอง	ขนุน	จำปาตะ	ผัก	ขนุน	มะพร้าว	ทุเรียน	ขนุน	มังคุด
	สับปะรด	มะม่วง	กล้วย	ถั่ว	ขนุน	เงาะ	สับปะรด	ข้าว	ข้าว
	ส้มโอ	เขียว	ถั่วลิสง	ส้มโอ	มะพร้าว	ส้มโอ	จำปาตะ	จำปาตะ	จำปาตะ
	กล้วย	ถั่วลิสง	สะอาด	มะม่วง	จำปาตะ	กล้วย	สับปะรด	ขนุน	
	สะอาด	ผัก		ผัก	ขนุน	ถั่วเขียว	ขนุน	ถั่ว	มะม่วง
				มะม่วง	สับปะรด	ถั่วลิสง	เขียว	ถั่ว	หิมพานต์
				หิม	มะม่วง	สะอาด	ลิสง		สะอาด
				พานต์	กล้วย	ผัก	สะอาด		
				กล้วย	สะอาด		ผัก		
				ถั่วเขียว	ผัก				
				ถั่วลิสง					
				สะอาด					
ศักยภาพ	ทุเรียน	เงาะ	ปาล์มน้ำมัน	ปาล์ม	มังคุด	ปาล์ม	ปาล์ม	ปาล์ม	ปาล์ม
ต่ำ	มังคุด	กาแฟ	กาแฟ	น้ำมัน	กาแฟ	น้ำมัน	น้ำมัน	น้ำมัน	น้ำมัน
				มังคุด	ถั่วเขียว	เงาะ	กาแฟ	กาแฟ	กาแฟ
				กาแฟ	ถั่วลิสง	มังคุด	มะม่วง		
				สับปะรด		กาแฟ			

มะม่วง

การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์การผลิตพืชรายจังหวัดด้านสภาพแวดล้อมของกิจกรรม

รายการ	ตรัง	พัทลุง	สงขลา	สตูล	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส
จุดแข็ง							
-ปัจจัยการผลิต	(ทุกพืช)	(ทุกพืช)	(ทุกพืช)	(ทุกพืช)	(ทุกพืช)	(ทุกพืช)	(ทุกพืช)
จุดอ่อน							
-การตลาด	: ยาง	: ยาง	ข้าว	: ยาง	: ยาง	: ยาง	: ยาง
-การผลิต	ปาล์ม ทุเรียน	พืชอื่น : ลองกอง	อื่น ผัก : ทุเรียน	ปาล์ม -	ทุเรียน มะพร้าว	: ทุเรียน ลองกอง	: ลองกอง ข้าว ทุเรียน
-ปัจจัยการผลิต	: ลองกอง พืชอื่นๆ	: ทุเรียน	ลองกอง	: ข้าว	: ลองกอง	ข้าว	-
	: ข้าว		: ข้าว ทุเรียน	: ข้าว			
โอกาส							
-ภูมิประเทศ	(ทุกพืช)	(ทุกพืช)	: ยาง ทุเรียน	ข้าว	-	: ยาง ทุเรียน	-
-สภาพธรรมชาติ	-	-	ลองกอง พืชอื่น	: ยาง ข้าว	(ทุกพืช)	ลองกอง : ข้าว	(ทุกพืช)
- นโยบายรัฐ			: ข้าว	: ปาล์ม น้ำมัน			
อุปสรรค							
- นโยบายรัฐ	: ยาง ปาล์ม	: ยาง ลองกอง	ข้าว	: ยาง ผัก	(ทุกพืช)	: ยาง มะพร้าว	: ลองกอง ข้าว
- สภาพธรรมชาติ	: ข้าว	: พืชอื่นๆ	: พืชอื่น	-	: ข้าว	: ทุเรียน	: ยาง
- เศรษฐกิจ	ลองกอง พืชอื่น	ทุเรียน	ผัก ยาง		ทุเรียน	ข้าว	ทุเรียน
		-	-		: ลองกอง		

[HOME](#)